

مراقبت از راه دور (Telehealth) سالمندان نظامی در دوران پاندمی کووید-۱۹ موثر است Telehealth Military Elderly Useful During COVID-19 Pandemic

مرادعلی زارعی پور^{۱*}، احسان موحد^۲، زهرا خزیر^۳، محمد سعید جدگال^۴

MoradAli Zareipour^{1*}, Ehsan Movahed², Zahra Khazir³, Mohammad Saeed Jadgal^{4,5}

^۱ گروه بهداشت عمومی، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی خوی، خوی، ایران

^۲ گروه بهداشت عمومی، دانشکده بهداشت، دانشگاه علوم پزشکی جیرفت، جیرفت، ایران

^۳ گروه پرستاری، دانشکده پرستاری طبس، دانشگاه علوم پزشکی بیرجند، بیرجند، ایران

^۴ مرکز تحقیقات بیماریهای گرمسیری و واگیر، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ایرانشهر، ایرانشهر، ایران

^۵ گروه بهداشت عمومی، دانشکده پرستاری و مامایی، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ایرانشهر، ایرانشهر، ایران

¹ Department of Public Health, School of Health, Khoy University of Medical Sciences, Khoy, Iran

² Department of Public Health, School of Public Health, Jiroft University of Medical Sciences, Jiroft, Iran

³ Department of Nursing, Tabas School of Nursing, Birjand University of Medical Sciences, Birjand, Iran

⁴ Tropical and Communicable Diseases Research Center, Iranshahr University of Medical Sciences and Health Services, Iranshahr, Iran

⁵ Department of Public Health, School of Nursing and Midwifery, Iranshahr University of Medical Sciences and Health Services, Iranshahr, Iran

نامه به سردبیر

بیماری همه گیری کووید-۱۹ اقتصاد جهانی و بازارهای مالی را تحت تاثیر قرار داده و دولت‌ها را مجبور کرده است تا اقدامات شدید پیشگیری را به منظور به حداقل رساندن تأثیر بیماری اعمال نمایند. این ویروس باعث وحشت در سراسر کشورهای جهان شده است و تمام گروه‌های سنی را درگیر نموده است (۱). یکی از گروه‌های در معرض خطر سالمندان هستند و طبق نظر محققین، سن مهمترین عامل در کاهش زنده ماندن از کووید-۱۹، به ویژه پس از ۶۵ سال است از این رو استراتژی دولت‌ها در سراسر جهان، هدف قرار دادن افراد مسن و تلاش برای متقاعد کردن آنها برای پیروی از اقدامات پیشگیرانه بیماری است (۲). مطالعات بر روی افراد مسن، بیانگر آن است که در این افراد، نه تنها احتمال خطر ابتلاء به بیماری بیشتر است، بلکه احتمال مرگ ناشی از بیماری نیز بیشتر است. اما دلیل اینکه چرا سالمندان دارای بیماری‌های زمینه‌ای، بیشتر در معرض ابتلاء به بیماری هستند، هنوز ناشناخته می‌باشد (۳). نتایج مطالعات نشانگر این است که سالمندان بالای ۷۲ سال، حدود ۹۲٪ از مبتلایان به کووید-۱۹ را به خود اختصاص داده بودند و بیش از ۴۲٪ مرگ ناشی از کووید-۱۹، مربوط به سالمندان بود. همچنین ۸۲ درصد مرگ‌های ناشی از

کووید-۱۹ در افراد بالای ۶۰ سال گزارش شده است (۴). سالمندان نسبت به گروه‌های جوان بیشتر مستعد ابتلا هستند. زیرا بیماری‌های زمینه‌ای مانند نارسایی کلیه، دیابت، فشار خون بالا، آرتروز، بیماری‌های قلبی و بیماری مزمن انسدادی ریه (COPD) در سالمندان شایع‌تر است. اخیراً تحقیقات نشان داد که آمار بالای ابتلاء به کووید-۱۹ در سالمندان به دلیل اختلالات شناختی، نقص ایمنی، بیماری‌های زمینه‌ای، سوء تغذیه، مصرف داروهای متعدد و مشکلات اجتماعی می‌باشد. به همین دلیل، در کشورهای در حال توسعه، تعداد سالمندان مبتلا و مرگ ناشی از کووید-۱۹ بیشتر از سایر گروه‌های سنی است (۵). در این میان جامعه سالمندان نظامی به دلیل تأثیرات و پیامدهای روحی، روانی، جسمی جنگ تحمیلی و خدمت در حرفه نظامی به عنوان یک سبک زندگی همراه با فشارهای روانی و استرس و مسائل و چالش‌های ناشی از آن بیشتر در معرض خطر ابتلاء به کووید-۱۹ هستند. یکی از مشاغل دارای تئیدی بالا و پیچیدگی خاص، مشاغل نظامی هستند که در سراسر دنیا توأم با تئیدی، مخاطرات جسمانی، دوری از خانواده و زندگی در شرایط سخت است. خانواده‌های نظامی به خاطر عوامل متأثر از شغل خود با خانواده‌های غیرنظامی از جهات مختلف متفاوت‌اند و جمعیتی را

تحت تاثیر قرار داده است. همه‌گیر فعلی کووید-۱۹، اهمیت جایگاه مراقبت از راه دور را برای جلوگیری از آلودگی حاصل از تماس مستقیم سالمندان نظامی که یکی از گروه‌های در معرض خطر بیشتر هستند را یادآوری می‌کند. بدون داشتن واکسن یا روش‌های درمانی مؤثر، رعایت فاصله اجتماعی و قرنطینه، تنها مداخلات مراقبت از راه دور هستند که دلیل قانع‌کننده‌ای برای جایگزین‌های ارائه مراقبت‌های حضوری در این گروه را ایجاد می‌کنند. مراقبت از راه دور گزینه‌ای جذاب، مؤثر و مقرون به صرفه در رابطه با مقابله با کرونا ویروس است. مراقبت از راه دور روش اثبات شده‌ای برای ارائه مراقبت‌های تسکینی به آسیب پذیرترین افراد است. هنگامی که تردد در سراسر جهان محدود است و کل شهرها قرنطینه می‌شوند، جمعیت سالمندان مستعد افزایش فشارهای زندگی روزمره، فشارهای غیرمنتظره اقتصادی، بیماری‌های واگیر و غیر واگیر و عوارض مختلف سلامت روان هستند. در چنین شرایطی، خدمات مراقبت از راه دور به یک سرمایه مهم تبدیل می‌شود که پیامدهای مهم و سودمندی در کل طیف ارائه مراقبت‌های بهداشتی دارد. Telehealth، به عنوان یک فناوری مهم برای ارائه مراقبت‌های سلامتی از سالمندان بوده و در عین حال تلاش می‌کند تا انتقال کووید-۱۹ را در بین سالمندان نظامی، خانواده‌ها و پزشکان را کاهش دهد. بنابراین با استفاده از مراقبت از راه دور می‌توان تعامل مستقیم بین سالمندان و ارائه‌دهنده را کاهش داد و از ارائه‌دهندگان مراقبت‌های بهداشتی به‌طور فعال محافظت نمود، و خطر انتقال کووید-۱۹ را به حداقل رساند. همچنین، مراقبت از راه دور با کاهش تردد سالمندان نظامی به بیمارستان‌ها و سایر مکان‌های مراقبت که ممکن است افراد مبتلا به عفونت حاد کووید-۱۹ در آنجا حضور داشته باشند، در محافظت از این افراد کمک کند.

با عنایت به موارد فوق الذکر و با توجه به وضعیت فعلی کشور در مواجهه با بیماری کووید-۱۹ بکارگیری روش مراقبت از راه دور در سالمندان نظامی مزایای قابل توجه ذیل را خواهد داشت:

- ✓ ضمن اقامت سالمندان در منزل شخصی خود و کاهش مواجهه با بیماری کووید-۱۹ به ارتقاء استقلال سالمند کمک خواهد شد.
- ✓ کاهش قابل توجه جابجایی و افزایش سطح دسترسی سالمندان به خدمات پزشکی و کاهش هزینه‌ها.
- ✓ کاهش در هزینه‌های مالی، زمانی، مشکلات جسمی سالمندان همچنین از مشکلاتی که می‌تواند در جنبه‌های کاری، شخصی و خانوادگی اعضاء خانواده که برای دریافت خدمات مراقبتی سالمند به وجود می‌آید پیشگیری کرد.
- ✓ اکثر سالمندان بیماری‌های مزمن از جمله دیابت، فشار خون، قلبی عروقی... دارند که نیازمند مراقبت طولانی و مستمر است. پیگیری و درمان این قبیل بیماری‌ها از این طریق بسیار آسانتر و کم‌هزینه‌تر خواهد بود.

تشکیل می‌دهند که نسبت به سایر خانواده‌ها بیشتر در معرض خطر مسائل مربوط به سلامت فردی، خانوادگی و اجتماعی قرار دارند (۶). مهاجرت‌ها، تغییر محل اشتغال، تغییر نوع کار و شرکت در مأموریت غیرقابل پیش‌بینی از ویژگی‌های این خانواده‌ها است که موجب از دست دادن حمایت‌های اقوام، کاهش منابع تخلیه استرس، تغییر پی در پی دوستی‌ها، تجربه تغییرات فرهنگی و ارزشی می‌شود (۷) اقدامات پیشگیرانه ضعیف در سالمندان نشان از آن است آن‌ها اهمیت موضوع را به درستی درک نکرده‌اند و بیماری کووید-۱۹ را تهدیدی برای سلامتی خود نمی‌بینند. برای شناسایی اقدامات پیشگیرانه و کنترل بیماری کووید-۱۹، باید تعیین کننده‌ها و عوامل مؤثر بر رفتار پیشگیرانه از بیماری شناسایی شود (۳). با توجه به نحوه انتقال این بیماری از روش‌های اساسی که می‌تواند در حذف چرخه انتقال نقش مؤثری داشته باشد، قرنطینه خانگی می‌باشد در خانه ماندن و عدم تردد در بیرون از خانه، تماس سالمندان نظامی با یکدیگر و با محیط کمتر می‌کند و از این طریق انتقال بیماری را از فردی به فرد دیگر یا از محیط کمتر می‌کند (۸). بنابراین رفتار سالمندان نظامی در پیشگیری از بیماری‌ها و برای در خانه ماندن در جهت پیش بردن سیاست‌های قرنطینه خانگی مهم می‌باشد. اما برای قرنطینه خانگی سالمندان نظامی باید به نیازهای آن‌ها توجه شود. سالمندان اغلب نیازهای پیچیده و ناشناخته‌ای دارند و علاوه بر اختلالات جسمی در آن‌ها مشکلات روانی، اجتماعی، محیطی و مراقبتی و مرتبط با سلامت نیز دارند. یکی از نیازهای اساسی سالمندان نیازهای پزشکی و مراقبت‌های بهداشتی است. که می‌توان این نیازها را از طریق Telehealth در این شرایط کرونا برآورد کرد. مراقبت از راه دور یکی از روش‌هایی است که به ارائه خدمات مراقبت‌های بهداشتی با استفاده از فناوری اطلاعات و ارتباطات، به وسیله صدا، داده‌ها، ویدئو، از یک فاصله جغرافیایی وسیع، می‌پردازد. در این تکنیک کارکنان بهداشتی و درمانی با استفاده از دوربین، تجهیزات، ویدئو کنفرانس، تلفن، فیلم با مراجع و یا بیمار ارتباط برقرار کرده و می‌توانند با استفاده از آن به ارزیابی، برنامه‌ریزی، مداخله، ارزیابی نتایج مراقبت پرستاری و یا مشاوره و آموزش بهداشت می‌پردازند (۹). این تکنولوژی، منجر به دسترسی سریع فرد به خدمات بهتر و کاهش هزینه‌ها و دستیابی آنان به مناسب‌ترین مهارت تخصصی و افزایش همه جانبه کیفیت در ارائه خدمات بهداشتی، درمانی به مراجعه‌کنندگان می‌گردد همچنین سبب می‌شود تا افراد به جای حضور فیزیکی و صرف وقت برای طی کردن مسافت‌های طولانی، حضور مجازی داشته و حجم وسیعی از اطلاعات را در زمانی کم و از راه دور به آنان انتقال دهند و هزینه‌ها نیز کاهش می‌یابد (۱۰).

مراقبت از راه دور سالمندان نظامی: به نظر نویسندگان همه‌گیری کرونا ویروس جدید نحوه معاینه و درمان سالمندان نظامی و نحوه دسترسی آن‌ها به مراقبت‌های بهداشتی را به شدت

تمام موارد ذکر شده به خوبی اهمیت مراقبت از راه دور سالمندان نظامی در دوران بیماری کووید-۱۹ را می‌رساند. مراقبت از راه دور بدون در نظر گرفتن بعد زمانی و مکانی می‌تواند به ارائه خدمات به سالمندان نظامی در خانه در شرایط بیماری کرونا و ویروس بپردازد. سالمندانی که در طول جنگ، سختی‌ها و دشواری‌های زیادی را تجربه کردند. و این تجارب اثرات منفی در زندگی سلامت جسمانی و روحی باقی گذاشته است. این افراد می‌توانند بدون مراجعه به مراکز درمانی از مشاوره‌های پزشکی بهره‌مند شوند و به این ترتیب هم هزینه‌های مراقبت بهداشتی و درمانی کاهش می‌یابد و هم در وقت صرفه‌جویی می‌شود. مدت بستری با بکارگیری این تکنولوژی کاهش می‌یابد و استقلال سالمندان و خود مدیریتی در این گروه افزایش می‌یابد. مراقبت از راه دور فرصتی را برای استمرار و بهبود فرایند آموزش فراهم می‌کند. بنابراین بکارگیری تکنولوژی مراقبت از راه دور باعث کاهش مواجهه و ابتلا به بیماری کووید-۱۹ در سالمندان نظامی خواهد شد، و نهایتاً میزان بستری و مرگ از این بیماری در این گروه کاهش خواهد یافت و مفید واقع خواهد شد.

منابع

1. Sohrabi C, Alsafi Z, O'Neill N, Khan M, Kerwan A, Al-Jabir A, et al. World Health Organization declares global emergency: A review of the 2019 novel coronavirus (COVID-19). *International Journal of Surgery*. 2020;76:71-6. doi:10.1016/j.ijssu.2020.02.034
2. Zareipour MA, Sadaghianifar A, Aghziyarat NA, Azari MT, Moradali MR. Investigating the Causes of Elderly People Leaving Home during Coronavirus Disease-19 Epidemic. *Open Access Macedonian Journal of Medical Sciences*. 2020;8(T1):548-52. doi:10.3889/oamjms.2020.5553
3. Xiang Y-T, Yang Y, Li W, Zhang L, Zhang Q, Cheung T, et al. Timely mental health care for the 2019 novel coronavirus outbreak is urgently needed. *The Lancet Psychiatry*. 2020;7(3):228-9. doi:10.1016/S2215-0366(20)30046-8
4. Chen J, Wang L, Huang R, Chen J. Home care for the elderly under the epidemic of novel coronavirus pneumonia. *American Journal of Nursing*. 2020;9(3):145-8. doi:10.11648/j.ajns.20200903.22
5. Zareipour MA, Ardakani MF, Moradali MR, Jadgal MS, Movahed E. Determinants of COVID-19 Prevention Behavior in the Elderly in Urmia: Application of Health Belief Model. *Open Access*

- ✓ کاهش تماس غیرضروری بین سالمندان با پزشکان، درمانگران، و مراقبین سلامت و در نتیجه آن کاهش مواجهه بیماری.
- ✓ پیشگیری از مراجعات غیرضروری و کاهش قابل توجه بار مراجعه به اورژانس و مراکز درمانی با عنایت به محدودیت منابع سلامت کشور.
- ✓ امکان غربالگری سریع سالمندان از نظر بیماری کووید-۱۹ و مدیریت روانی جامعه بخصوص سالمندان با بیماری‌های زمینه‌ای از طریق مشاوره‌های آنلاین و تلفنی.
- ✓ اخذ مشورت‌های تخصصی و فوق تخصصی برای درمان سالمندان (از طرف پزشکان عمومی، متخصصین، مراقبین سلامت و سایر ارائه‌دهندگان مراقبت).
- ✓ ارتقاء سطح آگاهی سالمندان از سلامت جسم و روان خود، با استفاده از مراقبت از راه دور و مشارکت فعال سالمندان در کنترل سلامتی خود.
- ✓ امکان اتصال به سامانه‌های وزارت بهداشت و ذخیره سازی و مدیریت داده‌های سالمندان.

6. Fathi Ashtiyani A, Jafari Kandovan Gh. Comparison of lifestyle, quality of life and mental health in two military dependent and non-military dependent university personnel. *Journal of Military Medicine*. 2011;13(1):17-24. [In Persian]
7. Wu DM, Chu NF, Lin YS, Lai HR. Aggregation of adverse behaviors and its affecting factors among young military conscripts in Taiwan. *Addictive behaviors*. 2007;32(6):1302-8. doi:10.1016/j.addbeh.2006.09.002
8. Santesmasses D, Castro JP, Zenin AA, Shindyapina AV, Gerashchenko MV, Zhang B, et al. COVID-19 is an emergent disease of aging. *Aging Cell*. 2020;19(10):e13230. doi:10.1111/ace1.13230
9. Mah SS-Y, editor A case study of telehealth usage in three first nation communities: understanding the role of technology users in health care practice. 2011: Arts. doi:10.11575/PRISM/21139
10. Dehghan K, Zareipour MA, Zamaniahari S, Azari MT. Tele Education in Diabetic Patients during Coronavirus Outbreak. *Open Access Macedonian Journal of Medical Sciences*. 2020;8(T1):610-2. doi:10.3889/oamjms.2020.5587